

APLICABILITATEA PRINCIPIULUI INDIVIZIBILITĂȚII MINISTERULUI PUBLIC. ANALIZĂ CAUZĂ

Asist. univ. dr. Ioana PĂCURARIU
Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu
Facultatea de Drept Sibiu
avocat Baroul Sibiu

Abstract

This paper sets out the principles governing DPP and aims to answer the question whether the principle of indivisibility (unity) of the Public Ministry is outdated, given that in a case arrived before the Court Sibiu, at the stage of preliminary chamber, there was held the problem whether it is admissible or not for a prosecutor to make acts of disposition regarding the indictment of another prosecutor and if the first prosecutor of the Prosecutor’s Office doesn’t have to confirm the maintenance of the arraignment.

Keywords: *Public Ministry, the case prosecutor, the indictment, the principle of indivisibility*

1. Principiile care guvernează activitatea și organizarea Ministerului Public

Conform art. 132 alin. 1 din Constituție, procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției.

1.1. Principiul legalității

Conform art. 131 alin. 2 din Constituție, Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, în condițiile legii. Iar conform alin. 3 al aceluiași articol, parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată, conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, în condițiile legii.

Principiul legalității consacră subordonarea procurorilor față de lege și se prezintă ca axul dominant al activității magistraților¹.

¹ E. Poenaru, *Procurorul – parte în procesul civil*, Ed. All Beck, București, 2003, p. 16.

Conform art. 1 alin. 5 din Constituție, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie. Această obligație li se impune atât cetățenilor cât și organelor statului.

Principiul legalității este garantat și de art. 16 alin. 2 din Constituție potrivit căruia: nimeni nu este mai presus de lege.

Pornind de la premisa că cele mai grave încălcări ale legilor constituie infracțiuni, prin urmare acestea atrag cea mai gravă formă de răspundere, cea penală – unde rolul procurorilor este dominant².

Iar Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară dispune în art. 1 alin. 3 că Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, în condițiile legii. Acest lucru este reiterat și de art. 62 alin. 1 din aceeași lege care prevede că Ministerul Public își exercită atribuțiile în temeiul legii.

Totodată, Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor dispune în art. 4 alin. 1 că procurorii sunt obligați ca, prin întreaga lor activitate, să asigure supremația legii.

Dreptul procurorului de a acționa este guvernat de lege. Procurorul nu poate acționa decât în limitele competenței sale stabilite de lege, prin mijloace și în cazurile stabilite de lege.

Conform art. 3 din Legea nr. 304/2004, competența organelor judiciare și procedura judiciară sunt stabilite de lege.

Procurorii prin întreaga lor activitate trebuie să garanteze respectarea legii.

1.2. Principiul imparțialității

Similar cu principiul legalității, imparțialitatea procurorilor, se prezintă ca o garanție care răspunde exigenței asigurării egalității cetățenilor în fața legii³.

Principiul imparțialității are un caracter moral și este menit să garanteze dreptul fundamental al egalității cetățenilor în fața legii, consacrat de art. 16 din Constituție.

În baza acestui principiu, procurorul, la fel ca și judecătorul, trebuie ca prin întreaga sa activitate să asigure egalitatea cetățenilor în fața justiției.

După cum s-a afirmat în practică: Forța Ministerului Public constă în imparțialitatea lui⁴.

Ca apărător al intereselor generale ale societății, având competența – „puterea” – conferită de lege, procurorul trebuie să se dovedească fidel principiului imparțialității, indiferent față de cine este chemat să aplice prevederile legii⁵. Procurorul nu trebuie să fie părtinitor.

² *Ibidem*, p. 18.

³ N. Cochinescu, *op. cit.*, p. 61.

⁴ *Publication du Centre National de Criminologie*, nr. 14, Bruxelles, 1990, p. 14, *apud*. E. Poenaru, *op. cit.*, p. 21.

⁵ E. Poenaru, *op. cit.*, p. 20.

1.3. Principiul subordonării ierarhice

Ministerul Public este organizat structural într-un sistem piramidal al subordonărilor ierarhice. În temeiul acestui principiu, procurorul ierarhic superior exercită controlul asupra procurorilor aflați în subordinea sa. Astfel Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție exercită controlul asupra procurorilor din cadrul acestui parchet, precum și asupra parchetelor de pe lângă celelalte instanțe, cum ar fi: curțile de apel, tribunale, tribunale specializate și judecătorii.

Totodată, parchetele de pe lângă curțile de apel sunt conduse de procurori generali, care exercită controlul asupra procurorilor aflați în subordinea sa; parchetele de pe lângă: tribunale, tribunale specializate și judecătorii sunt conduse de prim-procurori care exercită controlul asupra acestui parchet. P.I.C.C.J. este condus de procurorul general al P.I.C.C.J., ajutat de un prim-adjunct și de un adjunct.

Legea nr. 303/2003 privind organizarea judiciară dispune că procurorii sunt subordonați șefului lor ierarhic superior care are dreptul să suspende și să infirme actele și dispozițiile procurorilor din subordinea sa. Cu toate acestea, principiul are și o serie de limite, în sensul că, procurorul ierarhic superior nu are dreptul să îi impună procurorului aflat în subordinea sa efectuarea unor acte sau luarea unor măsuri contrare convingerii lui întemeiate pe analiza cazurilor pe care le instrumentează și a normelor de drept aplicabile⁶. Procurorul ierarhic inferior are dreptul să se adreseze Consiliului Superior al Magistraturii și să sesizeze imixtiunile procurorului ierarhic superior.

O altă limită a acestui principiu o constituie libertatea conferită procurorului care participă în cadrul ședințelor de judecată să prezinte concluziile pe care le consideră întemeiate potrivit legii, ținând seama de probele administrate în cauză. Activitatea acestui magistrat este simbolizată prin formula „*Si le plume est serve, le parole est libre* (Stiloul este folosit, cuvântul este gratuit) ”⁷. Deși procurorii sunt obligați să execute ordinele primite de la superiori, odată ce se află în ședința de judecată procurorul este liber să pună concluzii proprii⁸.

Totodată, procurorul nu poate fi împiedicat să exercite căile de atac prevăzute de lege în cauzele judecate cu participarea sa⁹.

Cu toate că parchetele funcționează pe lângă instanțele judecătorești, aceste instituții nu se află în nicio formă de dependență față de instanțe. Judecătorii din cadrul instanțelor judecătorești hotărăsc asupra acțiunilor și cererilor formulate de procurori, dar nu pot sugera sau să le modifice în vreun fel. Totodată, instanțele nu

⁶ N. Cochinescu, *op. cit.*, p. 55.

⁷ *Ibidem*, p. 56.

⁸ I. Leș, I. Leș, *Organizarea sistemului judiciar românesc. Noile reglementări*, Ed. All Beck, București, 2004, p. 126.

⁹ N. Cochinescu, *op. cit.*, p. 56.

pot refuza sau retrage cuvântul procurorului în proces, cum nici să se pronunțe asupra oportunității participării acestuia la judecarea anumitor cauze¹⁰.

Art. 5 din Legea nr. 304/2004 dispune că Ministerul Justiției asigură buna organizare și administrare a justiției ca serviciu public. Deși art. 132 alin. 1 din Constituție prevede că procurorii își desfășoară activitatea sub autoritatea ministrului justiției, între cele două părți există o relație administrativă de autoritate¹¹.

Ministrul justiției, când consideră necesar, din proprie inițiativă sau la cererea C.S.M., exercită controlul asupra procurorilor, prin procurori anume desemnați de procurorul general al P.I.C.C.J. sau, după caz, de procurorul general al D.N.A., ori de ministrul justiției.

Controlul constă în verificarea eficienței manageriale, a modului în care procurorii își îndeplinesc atribuțiile de serviciu și în care se desfășoară raporturile de serviciu cu justițiabilii și cu celelalte persoane implicate în lucrările de competența parchetelor. Controlul nu poate viza măsurile dispuse de procuror în cursul urmăririi penale și soluțiile adoptate.

Ministrul justiției poate să ceară procurorului general al P.I.C.C.J. sau, după caz, procurorului general al D.N.A. informări asupra activității parchetelor și să dea îndrumări scrise cu privire la măsurile ce trebuie luate pentru prevenirea și combaterea eficientă a criminalității.

1.4. Principiul independenței

Conform art. 62 alin. 4 din Legea nr. 304/2004, parchetele sunt independente în relațiile cu instanțele judecătorești, precum și cu celelalte autorități publice. Textul de lege instituie o obligație generală pentru toate autoritățile publice din sfera tuturor puterilor statului, de a se abține de la orice imixtiune în activitatea desfășurată de procurori, orice act sau ordin contrar acestei dispoziții va fi lovit de nulitate absolută¹².

Totodată, după cum dispune art. 64 alin. 2 din Legea nr. 304/2004, în soluțiile dispuse, procurorul este independent, în condițiile prevăzute de lege. Iar în cazul în care procurorul ierarhic superior intervine în mod nelegal în actele de urmărire penală ale procurorului aflat în subordinea sa, acesta poate contesta la Consiliul Superior al Magistraturii, în cadrul procedurii de verificare a conduitei procurorilor, intervenția procurorului ierarhic superior, în orice formă, în efectuarea urmăririi penale sau în adoptarea soluției.

În ceea ce privește relația parchetelor cu instanțele judecătorești, parchetele funcționează în rând cu instanțele judecătorești fără să existe o conotație de dependență funcțională¹³.

¹⁰ E. Poenaru, *op. cit.*, p. 24.

¹¹ N. Cochinescu, *op. cit.*, p. 51.

¹² *Ibidem*, p. 56.

¹³ N. Cochinescu, *op. cit.*, p. 57.

Independența procurorilor este garantată de către Consiliul Superior al Magistraturii, după cum rezultă din art. 133 alin. 1 din Constituție. Consiliul Superior al Magistraturii este instituția cu rol de garant al independenței justiției, care propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și procurorilor și veghează la buna desfășurare a activității profesionale a acestora. Plenul Consiliului Superior al Magistraturii funcționează ca instanță de judecată pentru soluționarea contestațiilor formulate de judecători și procurori împotriva hotărârilor pronunțate de secțiile C. S. M., cu excepția celor date în materie disciplinară.

Consiliul Superior al Magistraturii are dreptul și obligația de a apăra procurorii și judecătorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea.

Procurorii care consideră că independența și imparțialitatea le sunt afectate în orice mod prin acte de imixtiune în activitatea profesională se pot adresa C.S.M., pentru a dispune măsurile necesare, conform legii.

1.5. Principiul indivizibilității (unității)

Acest principiu nu este prevăzut expres de lege, el fiind de natură cutumiară și reflectă natura instituției Ministerului Public care constă în teoria că personalitatea fiecăruia dintre membrii Ministerului Public reprezintă întregul corp de magistrați, sau, în orice caz, întregul parchet din care face parte. În acest sens, în procesul penal este permis ca un caz să fie instrumentat succesiv de mai mulți procurori sau ca, într-un dosar aflat în curs de cercetare la organele de poliție sub supravegherea unui procuror, rechizitoriul să fie întocmit de un alt procuror. Totodată, în faza judecătii, atât în procesul penal cât și în procesul civil, procurorii se pot schimba între ei.

Cu toate acestea, principiul indivizibilității întâmpină o serie de limitări, respectiv această regulă nu poate fi aplicată împotriva Ministerului Public, de exemplu, șeful ierarhic superior al parchetului nu poate să exercite o cale atac împotriva unei hotărâri judecătorești date în conformitate cu concluziile puse de subordonatul său¹⁴.

În temeiul acestui principiu, procurorul ierarhic superior poate să îndeplinească oricare dintre atribuțiile procurorilor din subordine. Totuși, principiul unității de acțiune, fiind complementar cu acela al subordonării ierarhice nu permite ca invers, un procuror de grad inferior să îndeplinească acte de competența procurorului de grad superior¹⁵.

O altă limitare este reglementată de art. 64 alin. 4 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, **lucrările repartizate unui procuror pot fi trecute unui alt procuror în următoarele situații:**

- a) suspendarea sau încetarea calității de procuror, potrivit legii;

¹⁴ *Ibidem*, p. 47-49.

¹⁵ E. Poenaru, *op. cit.*, p. 21-22.

- b) în absența sa, dacă există cauze obiective care justifică urgența și care împiedică rechemarea sa;
- c) lăsarea cauzei în nelucrare în mod nejustificat mai mult de 30 de zile.

2. Analiză cauză

Într-o cauză aflată pe rolul Judecătoriei Sibiu, având ca obiect trimiterea în judecată, în stare de libertate, a inculpaților M.C.N., pentru săvârșirea infracțiunilor de conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană care nu posedă permis de conducere, faptă prevăzută de art. 86 alin. 1 din O.U.G. nr. 195/2002 republicată și conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană care are îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge, faptă prevăzută de art. 87 alin. 1 din O.U.G. nr. 195/2002 republicată, cu aplicarea art. 33 lit. b din Codul penal din 1968, toate raportate la art. 5 din C. pen. și C.A., pentru săvârșirea infracțiunii de conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană care are îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge, fapta prevăzută de art. 87 alin. 1 din O.U.G. nr. 195/2002 republicată, cu aplicarea art. 5 C. pen.

Pe parcursul fazei de cameră preliminară, au fost invocate de către apărătorii inculpaților excepții care vizează nulitatea relativă a unor acte de urmărire penală. Excepțiile au fost admise de către judecătorul de cameră preliminară din cadrul JS.

În temeiul art. 345 alin. 2 și 3 C. pr. pen., **judecătorul de cameră preliminară** a dispus comunicarea încheierii PJS, procurorul urmând a comunica judecătorului de cameră preliminară în termen de 5 zile dacă menține dispoziția de trimitere în judecată ori solicită restituirea cauzei.

Parchetul a emis două ordonanțe din datele de 18.03.2016 și 29.03.2016 prin care au fost menținute dispozițiile de trimitere în judecată a celor doi inculpați, ordonanțe date ca urmare a dispoziției încheierilor penale din data de 15.03.2016 și respectiv 28.03.2016. Ordonanțele au fost emise de către procurorul C.R., altul decât procurorul care a dispus trimiterea în judecată a inculpaților, procurorul F.M.A.S. și nu au fost confirmate de către prim-procurorul PJS.

În încheiere, judecătorul de cameră preliminară a constatat faptul că rechizitoriul din data de 06.01.2016, prin care s-a finalizat practic faza urmăririi penale în dosarul nr. 6136/P/2013 al PJS, a fost întocmit de către procurorul FMAS.

Totodată, judecătorul de cameră preliminară a pus în discuție din oficiu, dacă este regulamentar, ca un procuror să emită acte de dispoziție asupra rechizitoriului altui procuror, și dacă prim-procurorul PJS are sau nu obligația confirmării menținerii trimiterii în judecată.

Potrivit art. 345 alin. 3 C. pr. pen., în termen de 5 zile de la comunicare, procurorul remediază neregularitățile actului de sesizare și comunică judecătorului de

cameră preliminară dacă menține dispoziția de trimitere în judecată ori solicită restituirea cauzei.

Văzând această dispoziție legală, judecătorul de cameră preliminară a apreciat că singurul în măsură să comunice dacă menține sau nu dispoziția de trimitere în judecată este procurorul care a întocmit rechizitoriul în dosar, cu confirmarea prim-procurorului Parchetului de pe lângă Judecătoria Sibiu.

Potrivit art. 64 alin. 2 teza 1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, în soluțiile dispuse, procurorul este independent, în condițiile prevăzute de lege, iar potrivit art. 64 alin. 4 din aceeași lege, lucrările repartizate unui procuror pot fi trecute unui alt procuror în următoarele situații:

- a) suspendarea sau încetarea calității de procuror, potrivit legii;
- b) în absența sa, dacă există cauze obiective care justifică urgența și care împiedică rechemarea sa;
- c) lăsarea cauzei în nelucrare în mod nejustificat mai mult de 30 de zile.

Art. 64 alin. 4 se referă la cauzele repartizate unui procuror, aflate în curs de soluționare, moment procesual în care procurorul de caz poate fi schimbat în situațiile expres prevăzute la lit. a, b și c, fără a se face trimitere la cauzele „definitiv” soluționate de procuror prin emiterea rechizitoriului sau a unei ordonanțe de clasare/renunțare la urmărirea penală, când se finalizează urmărirea penală.

Prin emiterea rechizitoriului într-un dosar penal, urmărirea penală este terminată, procurorul se dezînvestește și sesizează instanța de judecată cu soluționarea cauzei, potrivit art. 327 C. pr. pen., atunci când constată că au fost respectate dispozițiile legale care garantează aflarea adevărului că urmărirea penală este completă și există probele necesare și legal administrate, procurorul:

a) emite rechizitoriu prin care dispune trimiterea în judecată, dacă din materialul de urmărire penală rezultă că fapta există, că a fost săvârșită de inculpat și că acesta răspunde penal;

b) emite ordonanță prin care clasează sau renunță la urmărire, potrivit dispozițiilor legale.

Iar conform art. 329 alin. 1 C. pr. pen., rechizitoriul constituie actul de sesizare a instanței de judecată.

În consecință, în situația în care procurorul care a emis rechizitoriul în dosarul cu care a fost sesizată instanța de judecată, lipsește din parchet, din motive obiective, singurul în măsură să răspundă judecătorului de cameră preliminară, potrivit art. 345 alin. 3 C. pr. pen., dacă menține sau nu dispoziția de trimitere în judecată este prim-procurorul parchetului, în virtutea aplicării principiului subordonării ierarhice a procurorilor, prevăzut de art. 65 alin. 1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, procurorii din fiecare parchet sunt subordonați conducătorului parchetului respectiv și având în vedere atribuțiile prim-procurorului, reglementate în art. 95 din Regulamentul de ordine interioară al parchetelor.

Din punctul de vedere al judecătorului de cameră preliminară, pentru a exista un răspuns legal, potrivit art. 345 alin. 3 C. pr. pen., acesta trebuia emis de către procurorul care a întocmit rechizitoriul, cu confirmarea prim-procurorului sau de către prim-procuror, în absența procurorului titular; nefiind suficient a se emite un ordin de către prim-procuror prin care să fie desemnat un alt procuror din cadrul PJS, pentru a înlocui în acest caz procurorul titular absent, întrucât cauza nu se mai afla în lucrare, potrivit art. 64 alin. 4 din Legea nr. 304/2004, fiind finalizată prin trimiterea în judecată.

Chiar dacă s-ar accepta teza potrivit căreia prim-procurorul poate desemna un alt procuror să ia decizia dacă menține sau nu trimiterea în judecată, potrivit art. 345 alin. 3 C. pr. pen., în prezenta speță, ordonanțele din datele de 18.03.2016 și 29.03.2016 au fost emise de către domnul procuror C.R. fără confirmarea prim-procurorului PJS, confirmare care este necesară întrucât comunicarea privește un rechizitoriu și adoptă același regim juridic ca cel al actului confirmat, ori potrivit art. 328 alin. 1 teza II și III C. pr. pen., rechizitoriul este verificat sub aspectul legalității și temeiniciei de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, iar când a fost întocmit de acesta, verificarea se face de procurorul ierarhic superior. Când a fost întocmit de un procuror de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, rechizitoriul este verificat de procurorul șef de secție, iar când a fost întocmit de acesta, verificarea se face de procurorul general al acestui parchet. În cauzele cu arestați, verificarea se face de urgență și înainte de expirarea duratei arestării preventive.

Aspectele dacă este sau nu necesară confirmarea prim-procurorului, au făcut obiectul dezbaterilor pentru practică unitară la nivelul întregii țări, iar prin Minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, de la Sibiu, 24-25 septembrie 2015, s-a statuat în mod unanim: comunicarea privind menținerea dispoziției de trimitere în judecată sau de restituire a cauzei, potrivit art. 345 alin. 3 C. pr. pen. o poate face doar procurorul care a întocmit rechizitoriul, cu confirmarea prim-procurorului, în scris, nefiind suficientă doar precizarea verbală în acest sens a procurorului de ședință (procuror care a și întocmit rechizitoriul).

În cadrul întâlnirii nici măcar nu s-a pus problema dacă este posibil ca un alt procuror decât cel care a întocmit rechizitoriul să comunice judecătorului de cameră preliminară poziția sa potrivit art. 345 alin. 3 C. pr. pen., acest aspect fiind *de plano* exclus, întrucât doar procurorul care și-a asumat trimiterea în judecată a unui inculpat și cel care a verificat sub aspectul legalității și temeiniciei această trimitere în judecată (prim-procurorul) pot să emită ulterior acte de dispoziție cu privire la rechizitoriu, în sensul că îl mențin ori solicită restituirea lui, fiind de neconceput ca un alt procuror care nu a semnat actul de sesizare a instanței să ia decizii cu privire la un act juridic de o însemnătate capitală în economia procesului penal.

Rechizitoriul din data de 06.01.2016 din dosarul nr. 6136/P/2013 al PJS a fost întocmit de către procurorul F.M.A.S., iar ordonanțele din datele de 18.03.2016 și 29.03.2016 au fost emise de către procurorul CR fără a fi confirmate de prim-procurorul PJS, ceea ce determină, de fapt, inexistența unui răspuns regulamentar din partea procurorului, în termenul imperativ de 5 zile prevăzut de art. 345 alin. 3 C. pr. pen., care odată depășit atrage sancțiunea decăderii potrivit art. 268 C. pr. pen., iar ordonanțele nu mai pot fi confirmate retroactiv de către prim-procuror.

Ori, în absența unui răspuns care să îndeplinească cerințele legale prevăzute de art. 345 alin. 3 C. pr. pen., devin incidente dispozițiile art. 346 alin. 3 C. pr. pen.: Judecătorul de cameră preliminară restituie cauza la parchet dacă: c) procurorul solicită restituirea cauzei, în condițiile art. 345 alin. 3, **ori nu răspunde în termenul prevăzut de aceleași dispoziții.**

Judecătorul de cameră preliminară în temeiul art. 346 alin. 3 lit. c) teza a II-a C. pr. pen. a dispus restituirea cauzei la PJS, privind pe inculpații M.C.N. și C.A.

Totodată, judecătorul de cameră preliminară a constatat că prin încheierile penale din 15.03.2016 și 28.03.2016 s-a constatat nulitatea relativă a unor acte de urmărire penală și au fost excluse probe.

Poziția judecătorului de cameră preliminară din cadrul JS este confirmată și de către doctrină¹⁶, potrivit acesteia menținerea dispoziției de trimitere în judecată va fi dispusă de către procurorul care a efectuat sau supravegheat urmărirea penală, fiind supusă confirmării procurorului ierarhic superior.

Împotriva încheierii penale nr. 248/11.04.2016 a formulat **contestație Parchetul de pe lângă Judecătoria Sibiu.**

În contestația formulată de către PJS s-a susținut că decizia de menținere a dispoziției de trimitere în judecată a inculpaților a fost comunicată în termenul legal. Cu toate acestea instanța a considerat că decizia nu poate emana de la un alt procuror din cadrul parchetului, ci doar de la procurorul de caz, care a instrumentat cauza penală și a întocmit actul de sesizare.

În opinia parchetului, interpretarea dată de instanță excede normelor legale și adaugă la lege, fapt interzis în cadrul domeniului dreptului penal, ale cărui norme sunt de strictă interpretare.

Din analiza textelor art. 344-347 C. pr. pen., care reglementează procedura în cameră preliminară, se poate constata că niciuna din dispozițiile menționate nu face referire la procurorul de caz, vorbindu-se exclusiv de comunicarea excepțiilor și cererilor parchetului (art. 344 alin. 4 C. pr. pen.) sau de procuror în cazul remediilor neregularităților și deciziei de menținere sau nu a actului de sesizare.

¹⁶ I. Neagu (coord.), M. Damaschin, A.V. Iugan, *Drept procesual penal. Partea specială. Mapă de seminar*, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 100.

Aceste prevederi legale sunt în deplin acord cu normele care reglementează activitatea Ministerului Public și rolul acestuia în cadrul autorității judecătorești, definit de art. 131 alin. 1 din Constituția României ca fiind acela de reprezentare, în activitatea judiciară, a intereselor generale ale societății.

Ca o garanție a respectării de către procurori a principiilor menționate în art. 132 alin. 1 din Constituția României, legea fundamentală a consacrat principiul unității de acțiune a Ministerului Public, sub forma controlului ierarhic.

Prin urmare, actele încheiate de procurori nu pot fi considerate acte de dispoziție date în virtutea unui drept subiectiv propriu al acestora, ci acte emise în considerarea dreptului de reprezentare a intereselor legale ale cetățenilor.

Tocmai în virtutea acestui principiu, deși se recunoaște independența procurorului în privința soluțiilor date, art. 64 alin. 4 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară permite repartizarea lucrărilor unui procuror la alt procuror în cazul în care există cauze obiective care justifică urgența, precum în cazul de față concediul legal de studii și termenul scurt în care trebuia emisă o decizie în privința actului de sesizare în cadrul dosarului nr. 6136/P/2013, acțiunea penală neapartținând exclusiv procurorului de caz, ci instituției pe care o reprezintă.

Aceeași rațiune se menține inclusiv după soluționarea unei cauze penale, lucrările care vizează un dosar soluționat neputând fi lăsate în nelucrare doar pentru că procurorul de caz este în imposibilitatea obiectivă de a se pronunța. Dacă parchetul ar accepta teza expusă, ar însemna că același procuror, spre exemplu, ar trebui să exercite acțiunea penală inclusiv în faza de judecată, aceasta nefiind stinsă odată cu emiterea rechizitoriului și desesizarea instanței, iar în situația în care nu mai activează în unitate lucrările menționate să rămână nesoluționate.

Judecătorul de cameră preliminară, consideră că în situații obiective singurul în măsură să răspundă cu privire la actul de sesizare ar fi prim-procurorul unității, interpretare care adaugă condiții nereglementate de lege, atâta timp cât art. 345 alin. 3 C. pr. pen. nu specifică astfel de cerințe.

În același timp, dispoziția legală menționată nu prevede condiția confirmării de către prim-procuror a dispoziției de menținere a trimiterii în judecată, lucru ușor de înțeles, întrucât acesta și-a exprimat poziția cu privire la sesizarea instanței odată cu verificarea legalității și temeiniciei rechizitoriului, potrivit art. 328 C. pr. pen. În cauză nu s-au remediat neregularitățile și nu s-au făcut acte suplimentare, nefiind astfel necesară o nouă reverificare din partea conducătorului unității, care a și achiesat la menținerea dispoziției prin semnarea adresei de înaintare a ordonanțelor date de procuror.

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului Sibiu analizând încheierea atacată, prin prisma motivelor invocate în contestație, a constatat că este nelegală, considerând că susținerea în sensul că răspunsul la încheierea instanței privind admiterea excepțiilor ridicate de inculpați ar trebui dat de același procuror nu are temei legal.

Aserțiunea din contestație după care reglementarea legală nu se referă în mod expres la procurorul de caz este exactă, reglementarea din art. 344-347 C. pr. pen. făcând o referire generică la procuror sau la parchet, ca instituție.

O situație asemănătoare se constată și în cazul susținerii din încheierea atacată că dispoziția de menținere a trimiterii în judecată ar fi trebuit confirmată de primul-procuror, nici aceasta neavând vreun temei legal.

Totodată, TS a respins toate excepțiile invocate de către cei doi inculpați, a constatat legalitatea sesizării JS cu rechizitoriul PJS și a dispus ca JS să dispună începerea judecății.

În opinia noastră, soluția data de judecătorul de cameră preliminară din cadrul TS este cea corectă, cu toate că argumentele susținute de judecătorul de cameră preliminară din cadrul JS sunt pertinente.

Cu toate că ar fi ideal ca menținerea dispoziției de trimitere în judecată să fie dispusă de către procurorul care a efectuat sau supravegheat urmărirea penală, fiind supusă confirmării procurorului ierarhic superior, acțiunea penală aparține practic parchetului, respectiv PJS și nu procurorului care a întocmit rechizitoriul sau procurorului de caz.

Procurorul de caz se afla în acea perioadă în concediul legal pentru studii, concediu aprobat potrivit legii. Decizia care trebuia să fie dată avea caracter urgent, iar acest aspect obiectiv a determinat ca un alt procuror să emită acte de dispoziție asupra rechizitoriului procurorului aflat în concediu de studii.

Prin urmare, sunt incidente dispozițiile art. 64 alin. 4 lit. b) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară care dispun că: lucrările repartizate unui procuror pot fi trecute unui alt procuror în absența sa, dacă există cauze obiective care justifică urgența și care împiedică rechemarea sa.

Nicio dispoziție legală nu prevede obligativitatea confirmării de către prim-procuror a deciziei de menținere a dispoziției de trimitere în judecată, cu atât mai mult cu cât anterior prim-procurorul și-a exprimat poziția cu privire la sesizarea instanței odată cu verificarea legalității și temeiniciei rechizitoriului, potrivit art. 328 C. pr. pen.

Principiul unității se exprimă prin faptul că fiecare procuror reprezintă întregul parchet din care face parte. Aceasta permite substituirile curente, nefiind obligatoriu ca în faza de urmărire penală (cu respectarea art. 64 alin. 4 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară) sau la toate termenele de judecată ale unui proces să participe același procuror.

Minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, de la Sibiu, 24-25 septembrie 2015 invocată de către judecătorul de cameră preliminară din cadrul Judecătoriei Sibiu are caracter de recomandare.

Față de cele expuse considerăm că judecătorul de cameră preliminară din cadrul TS a procedat corect prin admiterea contestației.